

A magyar reformátusok egyetemes feladatai a Magyar Szellemi Hazában.

Most, amikor a Nyugat-Európai Magyar Református Lelkigondozó Szolgálat hosszú idő óta újra Magyarországon összejön szokásos évi teológiai tanulmányi napjaira és a nyugat-európai munka áttekintésére, realizáljuk magunknak, hogy az egész magyar reformátusság helyzetét és feladatait kell áttekintenünk. Az egész magyar reformátusság alatt az egész földgömb magyar reformátusait értjük, tehát a Kárpátmedencéét és az egész földgömb magyar reformátusságát *együtt*. Miért? Azért, mert ez a realitás és ez a ma és a holnap realitása. Nekünk pedig kötelességünk a jövőbe tekinteni, mert annak, aki él és dolgozik, az igazi valóság a jövőendő. Erre a realitásra van alapozva a magyar reformátusság hivatalos átfogó szervezete: a Magyar Református Egyházak Tanácskozó Zsinata, amely évi rendes gyűlését e hó 27-én tartja Balatonfenyvesen.

A mi hazánk a Kárpátmedence és a Földgömb együtt. Ezzel a szóval kell kezdenem előadásomat. Tudjuk, hogy ez így van. Ez nem valami időleges fejlemény, hanem a jövő útja. Erre kell berendezkednünk s feltenni magunknak a kérdést, milyen következményekkel jár ez a tényállás, milyen feladatokat szab ez reánk, magyar reformátusokra? Milyen feladatokat oszt ki az Úristen nekünk itt és most ebben a helyzetben, amely számunkra egy egész? Nekünk a jövőbe kell tekintenünk, de a jövőbe vezető stratégiai út a jelenből a multon keresztül vezet. *A multunkon* keresztül vezet. A multunk mint keresztyéneké ezelőtt 2000 évvel kezdődik Jézus Krisztus születésével, igehirdetésével, missziói parancsával, kereszthalálával, feltámadásával és mennybemenetelével s a Szent Lélek kitöltetésével. Mi magyarok nem a semmiből jövünk. Mi nem most kezdjük a jövőendő. Azt már elkezdjük több mint ezer éve, a honfoglalás előtt, majd folytattuk a keresztyénség nyugati formájának a felvételével, a reformációval, örökös küzdelmünkkel az emberi szabadságért, miközben az országban évszázadokra a Szent Korona Tana szerint egy emberi, keresztyén alkotmányos egyensúlyt teremtettünk meg, és folytatni fogjuk a messzi jövőendőben is, ha megértjük helyzetünket és missziói feladatainkat egy új n. 'globális', azaz az egész Földgömböt átfogó világban. A mi világunkban. A 21. század új összefüggések, új lehetőségek, új feladatok százada, amelyben valósággá látszik válni Nietzsche szava 'Umwertung aller Werte' azaz 'Minden érték átértékelése'. Átértékelése, de nem elvetése. Mi magyarok történelemben gondolkodunk. A történelem pedig gondolatok egzisztenciális küzdelme Isten vezetése alatt az emberiség életében. Mi e gondolatok hordozói és egyben alkotói vagyunk. Azért egzisztenciális e küzdelem s mert az, egyben etikai. Számunkra, keresztyének számára a történelem a jövőbe mutató krisztusi missziói parancs végbevételének a dinamikus területe, amelyre rámegy az életünk. Rá is kell mennie. Márton Áron, Erdély nagyhírű római katolikus püspöke e szóval szentelte fel papjait: 'Mártírrá szentellek'. 'Mártír' tanút jelent, a mi keresztyén szóhasználatunkban vértanút. Tanuságot Krisztus mellett.

Ma a világon mindenki a gazdasági krízisről beszél. Senki sem beszél arról, hogy ennek az oka a szellemi krízis, amelybe magunkat belehajszoltuk azért, mert mint társadalom hátat fordítottunk Istennek, hátat fordítottunk Krisztusnak. Globálisan. Berzsenyi szava minden emberre érvényes: 'Minden ország támasza-talpköve a tiszta erkölcs, mely ha megvész, Róma ledől s rabigába görbed'. 'A tiszta erkölcs', ez az emberi életgyakorlat kulcsszava. 'A tiszta erkölcs a keresztyén erkölcs', mert nincs is más 'emberi' erkölcs. Ettől a szótól viszolyog a mai 'globális' politikai világ. Sajnos ehhez hozzájárult az a keresztyén teológia is, amely e kettőt – azaz a 'keresztyént' és az 'emberit' megróbálta egymástól elválasztani, ami által önmagát kiiktatta a társadalmi valóságból a francia felvilágosulás egyházellenes politikai vallásának hagyván a pástot, amely soha nem tudott többet mondani mint a keresztyén etika. Ahhoz azonban, hogy e kettő egységét meglássuk, a keresztyén teológia magjához, *az Íge, a*

Logos theológiájához kell visszanyúlnunk, amely a görög filozófiából származik – amely egyben hasonló alapgondolatot fejez ki mint az indiai gondolkodás ‘Vac’-fogalma -, azaz hogy az *Íge, a Logosz, a teremtő gondolat, a mindenség éltető szellemi lényege*. Avagy a János írása szerinti evangélium első versei szavai szerint: ‘Kezdetben vala az *Íge*, és az *Íge* vala az Istennél és Isten vala az *Íge*... Minden ő általa lett és nála nélkül semmi sem lett, ami lett. Ő benne vala az élet, és az élet vala az emberek világossága.... És az *Íge* testté lett és lakozék miközöttünk s láttuk az ő dicsőségét mint az Atya egyszülöttének dicsőségét, mely teljes vala kegyelemmel és igazsággal.’ (Jn. 1:1, 3-4, 14). Avagy ennek a legfontosabb szövegrészei görög eredetiben: ‘En arché én ho logosz, kai ho logosz én prosz ton theón, kai theosz én ho logosz. Kai ho logosz sarx egeneto’ Ez az *Íge, a Logosz, öltött testet* Krisztusban. Erről tanuskodnak az első nagy zsinatok hitvallásai Nicea óta, amelyek ránk is érvényesek. Csak fül kell ennek az univerzális, azaz egyetemes evangéliumnak a meghallására, amellyel mind az egyetemes emberi gondolkodás mind a keresztyén hit központjában vagyunk. Nekünk ma éppen azt kell felmutatnunk, hogy a keresztyén hit világa az egyetemes emberi etika teljessége, amely bele van írva a biológiai mindenség alapszerkezetébe s amely túszárnyalhatatlan. Mi ma az apologéták korát éljük 2000 év kulturális történelmi tanulságával. Mit teszünk ezzel a felismeréssel?

Jézus Krisztus evangéliuma központi gondolata az egyetemes szeretet. A szeretet pedig az érték teremtője. Ez az alkotásunkra való ösztönös reakció, amelyben önmagunkra ismerünk, azon öröme gerjedünk s alkotásunkat előnti szívünk szeretete. A szeretetnek ezen értékteremtő - és ezáltal közösségteremtő – szerepét ilyen módon Böhm Károly, a Kolozsvári Filozófiai Iskola alapítója mutatta fel kritikai bölcséleti kutatásai - számára váratlan és megrendítő -eredményeként. Ebből a filozófiai iskolából nőtt ki a Kolozsvári Theológiai Iskola. Ő és tanítványai, akik közül itt csak Málnási Bartók Györgyöt, Ravasz Lászlót, Tankó Bélát, Makkai Sándort, Kibédi Varga Sándort és Tavaszy Sándort említem, protestánsok, legnagyobb részt reformátusok, erdélyiek, magyarok. A böhmi értékfilozófia szerint az értékek skálája kezdődik az élvértékkel, folytatódik a haszonértékkel, ezek felett az önértékkel, amely mint logikai, etikai és esztétikai érték, azaz igaz, jó és szép jelenik meg. Mindezt betetőzi és teljessé teszi a vallási érték, a szent. Ez az értékvilág, amely tehát a szeretetből áll elő, felöleli az élet egészét. Később igyekszek világossá tenni, miért hívom fel erre az értékrendre a figyelmet.

Most nem az a célom, hogy ennek a theológiai konzekvenciáit részletesen feldolgozzam. Fontos azonban tudnunk, hogy ez a gondolatsor bennünket pontosan a János 1:1-hez visz vissza. Ebből az következik, hogy azoknak a nézete, akik a keresztyénség és az általános , emberi, ‘humános’, etika között ellentétet kívánnak szítani, nem állja meg a helyét. Ez a felfogás, amely különösen Nyugat-Európában a 20. században dívott s sokhelyütt még mindig dívik, bennünket egy ‘poszt-modern’ theológiai világba, egyféle theológiai nihilizmusba, élettelen szellemi sivatagba vezet. Eredmény: a nyugat-európai templombezárások, a keresztyénségnek az emberi élet perifériájára való kirekesztése még hozzá keresztyén theológiai segédlettel. A keresztyén egyházak ebben a folyamatban egyféle eleve-vesztes fatalizmussal vesznek részt s ha valaki ezellen szót emel, az gyakran alig kap támogatást saját egyházi részéről. Aki a nyugat-európai egyházi képet ismeri, tudja, miről beszélek.

Nos ez a kép ránk így nem illik, bár a kép nálunk sem gondnélküli! Jegyezzük meg magunknak, hogy ránk magyar reformátusokra építő munka vár mind a ‘magyar’ területen mind az általános emberi területen, így vallási területen is. Ez a mi univerzális missziói feladatunk. Ez a kettő egymás meghosszabbításában áll. Aki nemzetközi helyzetekben tevékenykedett, tudja, hogy a magyarok a született kapcsolatteremtők, összjáték-teremtők,

diplomata, vezetők. Nem is lehet ez másként, mondhatnánk, Európa közepén, olyan anyanyelvvel, amely minden körülötte levő nyelvtől idegen. Nekünk nagy beleélési képességünk van mások gondolkodásába s ezáltal diplomáciai és vezető képességeink folytán ténylegesen befolyásolhatunk nemzetközi fejlődéseket. Képesek vagyunk embereket megszólítani. Zsigmond, a király, a császár, aki mindenütt mint magyar király lépett fel, a Római Szent Birodalmat magyarokkal kormányozta. A magyar alkotmány maga a multikulturális együttélés példaképe. Ez a Szent Korona Eszme alapértelme, amely mint emberi együttélési rendszer nekünk a lelkünkbe van írva. A Szent Korona Eszme egyféle Európai Unió avant la lettre. Anglia készül arra, hogy 2015-ben megünnepelje a Magna Carta 800 éves jubileumát 1215-ből. Nos mi a magyar Magna Carta, az Aranybulla 800 éves jubileumát ünnepeljük hét évvel később, 2022-ben. Szívvel remélem, hogy ünnepeljük. Magyarország az Európai Kontinens első, a világnak pedig második törvényesen alkotmányos – ma így mondjuk: demokratikus – állama. Jó ezt észben tartani.

Ha a magyar képet szemléljük, abban mindúntalan egyféle védekező magatartás tárul szemünk elé. Ez így van a 16. század óta és helyzetünkből érthető. Bennünk azonban mindmáig megvan a sztyeppe, a honfoglalás, a terjeszkedés ösztönös lendülete. Ezt nem tudta belőlünk kiirtani semmiféle keleti és nyugati elnyomás. A mi útunk az előrehaladás útja. Az élet maga az öntranszcendálás, az önmagunkon való túlmutatás, a fejlődés. Nos éppen ebben kell az egyháznak, a magyar református egyháznak vezető és segítő szerepet betöltenie, hogy hívei érezzék: 'A mi egyházunk velünk van, minket segít előre az életben, a mindennapi életben'. Ezért adta ki a Nyugat-Európai Magyar Református Lelkigondozó Szolgálat tavaly gazdasági füzetait 'Könyvelés Mindenkinek', 'Banküzletek Mindenkinek', 'Biztosítás Mindenkinek', 'Számítógép Mindenkinek' cím alatt, amelyek honlapunkról letölthetők. Amikor ezt tesszük, akkor gondoskodunk arról, hogy a magyar reformátusok jó üzletemberek legyenek. Mert az üzletember teremti az új piacot, az új életlehetőséget. Nem kell mindenkinek üzletembernek lenni, de ha a gazdasági gondolkodást, a gazdasági kapcsolatteremtést bele tudjuk vinni híveink lelkébe, ezzel nekik további kiterjeszkedő életlehetőségeket nyújtunk *a maguk erejéből mindenütt a világon*. Max Weber nem ok nélkül állította, hogy a kapitalizmus a kálvinizmus gyümölcse, ha ez így kissé egyoldalúan is – bár mindazonáltal lényegében helyesen - van megfogalmazva. A protestantizmus általában a polgári takarékos életforma éltető talaja, de a kálvinizmus adott ennek aktív strukturális eszmei keretet és motort a Soli Deo Gloria mindent összefogó koncepciójával. Gondoljunk mindig vissza arra, amit az Ígéről, a Logoszról hallottunk, amely egyetemes, rendszeres egésznek jelent. Így állt elő a kálvinista nemzetek világhódító kifejlődése, amelynél Angliát és Hollandiát említjük elsősorban. Ezt azért is aláhúzzuk, mert magyar nyelvterületen sokan a gazdasági, az üzleti gondolkodásban valami nem tisztességes elemet sejtnek. A magyar történelem sok törése következtében ez érthető talán, de el nem fogadható és semmiképpen sem általánosan igaz. A szigorú önfegyelem, a gazdasági élet lehetőségeinek maximális felhasználása, az etikai gondolkodás az, ami a világot átformálja és a jövőben is át fogja formálni. Mert ez benne van a szellem belső törvényszerűségében. Ezért említettem az ímént a Kolozsvári Iskola értékrendjét, amelyben a haszonérték mint szükséges alapérték eleve benne van, de amelynek a célja a 'szent' teljessége. Aki mindezt figyelmen kívül hagyja, az fantasztá és az isteni és emberi belső rendet felborítja. Theológiai nyelven szólva: Isten tervében a világra ez benne van, mégpedig oly értelemben, hogy az igazság és a tisztesség egyetemes isteni erő, amely mindig győzedelmeskedik. Nekünk kötelességünk a gazdasági életben résztvenni, de nem abban beszennyeződni. Milliók járták és járják előttünk ezt az utat példaként. Minderről magam is tanuskodhatok. Mi keresztyének szentek vagyunk annak minden élet- következményével. Ez a keresztyén életművészet a Soli Deo Gloria mindennapjai valóságában.

A magyarságot a török hódoltság és a Habsburg elnyomás idején két könyv tartotta meg, tartotta össze: a *Károli Biblia (1590)* és *Verbőczy Hármaskönyve (1514)*. Ezeket azonban olvasni kellett tudni. A reformáció legfontosabb fegyvere az iskola volt. A 17. században Magyarország lakosságának 80-85 százaléka protestáns, legnagyobb részben református volt. A reformáció a falvak ifjúságát szellemileg emelte fel, kulturális és társadalmi távlatot nyitott számukra. Megismertette az emberekkel, a hétköznapi emberekkel az írás, olvasás, számolás művészetét. Középsiskoláiban kiművelt emberfőt teremtett, amelyek mind a mai napig ilyen kiművelt emberfőket nyújtanak az egyháznak, a nemzetnek, a világnak. Ezek az iskolák küldték diákjaikat évszázadokon keresztül a reformáció országaiba további tanulásra, hogy hazatérvén ismeretüket továbbadják. Ezzel ívelte át a reformáció a fojtogató Habsburg katolikus környezetet s belekapcsolta a magyarságot abba a 'nyugati-nyugati' világba, amely a világot vezette. Bethlen Gábor és I. Rákóczi György többek között ezen diákokból is szelektálta diplomatáit. Velük űzött nemzetközi politikát. Ha mi pedig jól megnézzük, látjuk, hogy napjainkban magyar református gyülekezetek állnak elő *mindenütt a világon*.. Így kap formát az a gondolat, amelyet fentebb említettem: a mi hazánk a Kárpátmedence és a Földgömb.

Miért hozom elő itt mindezt? Azért, mert nézetem szerint a magyar reformátusság feladata nem a védekezés, hanem a támadás az egyház missziói és prófétai feladatának aktív teljesítése értelmében a Magyar Keresztyén Szellemi Hazában. A magyar református egyháznak rá kell kapcsolnia a reformáció korából ismert oktatási és szervezési vonalra. Nekünk a saját embereinknek az életben való maximális érvényesülés lehetőségeit kell nyújtanunk, amint már emítettem. A lelkészeinknek könyvelési kurzusokat kell szervezniük, marketing-kurzusokat. A Kárpátmedencében és az egész világon. Tovább is megyek. Nekünk bele kell furkóznunk minden társadalomba és abban vezető pozíciókat betöltenünk. Tudom, hogy ez olyan országokban, amelyek mélységesen magyar-gyűlölők, mint például Románia, Szlovákia, Szerbia nem egyszerű, de megvalósítható. Sőt több! Megvalósítandó. Megvan az a veszélye is, hogy némelyek elveszítik a maguk magyar református keresztyén identitását. Nekünk magunknak kell gondoskodnunk arról, hogy ez ne történjék meg. Majd másképp lesz az, ha valaki megérti, hogy magyar reformátusnak lenni az ő érdekét szolgálja. Ez is rajtunk fordul, - mert végülis minden rajtunk fordul. Nekünk kell gondoskodnunk arról, hogy a magyar református a magyar reformátust keresse, megtalálja és támogassa a mindennapi életben. Ebből a gondolatból állt elő a Tanácskozó Zsinat tavalyelőtt kiadott kötete '*Magyar Reformátusok a Nagyvilágban*', amely csak a kezdet s amelynek éppen az a célja, hogy szerte a világon, a nagy Diaspórában megtaláljuk egymást, hogy 'egymásnak adhassuk a labdát'. Ha az embereink észreveszik, hogy ez a stratégia működik, akkor az magától értetődően gurul tovább. Már most is sokkal jobban működik ez mint ezelőtt 20-30 évvel s a jövőben még jobban fog működni. Stratégiai tudattal kell rendelkezniük, azt jól a fejünkben tartanunk és helyes taktikával kiépítenünk. A Diaspora és a Kárpátmedence egy egészet alkot és a jövőben mindjobban egy egészet fog alkotni. Mert az emberek bíznak egymásban. S hogyan áll elő ez a bizalom? Azáltal, hogy a telefonvonal mindkét végén *magyar református* áll. Ez a hitbeli közösség összeötvöz. Ez több mint a 'magyar' összetartozás. Aki vállalja, hogy református, vállalja az ezzel járó erkölcsi kötelmet. Tehát a másik bízhat benne. Nekünk nem egymással kell küzdenünk, hanem egymással dolgozni, pénzt keresni és pénzt okosan befektetni, egymásnak jó tanácsokat adni a világ távoli sarkaiban. Ebben van a jövődönk. Ez tudatos stratégia kérdése. Ezért nekünk a jelenlegi magyar kormány által beindított vonalat a Magyar Diaspora Tanács területén aktívan támogatnunk kell. Jól jegyezzük meg magunknak, hogy az egyháznak minden területen kezdeményező szerepet kell vállalnia az emberek kreatív önkifejlése és boldogulása területén. Mi mindenütt jelen vagyunk és jelen tudunk és akarunk lenni Jézus Krisztus missziói parancsa következtében. A mi akcióterületünk a *minden* területe.

Az egyháznak pedig építő, tanító, kapcsolatot teremtő és etéren vezető szerepet kell betöltenie az emberek életében. Ez a tevékeny keresztyén szeretet munkája. Ez a jövő útja.

Fel szeretném vetni egy *magyar keresztyén üdvtörténet* tudatos kidolgozásának a gondolatát is. Nekünk az Emese álmától, a Szent István-, a Szent László-legendáinkon, az erdélyi fejedelmekhez fűződő történeteinken, a szabadságharcainkon, költészetünkön keresztül egy óriási szent, bölcs keresztyén történelmünk van, amelynek a 16. század óta az egyik fontos eszmei motorja többek közt a 'Nyugat Védőbástya' gondolata, amely – bármennyire romantikusan és idealisztikusan is, de nekünk egzisztenciálisan fontosan – számunkra realitás volt és ma is az. Magyarország 1526-ban elköltözött a mennyországba, a Szent Magyar Szellemi Hazába, s azóta abban él, azóta csak abból érhető meg. Kik vagyunk mi? Történelmünk mely személyiségeiben ismerjük fel magunkat? Íme egy sorozat: a magyar szentek, IV Béla, a Hunyadiak, Balassi Bálint, Zrinyi Miklós, Bocskai István, Bethlen Gábor, II. Rákóczi Ferenc, Széchenyi István, Deák Ferenc, Arany János, Ady Endre. Ehhez sokat hozzá lehet tenni, de belőlük keveset elvenni. Hozzá a magyar történelmet mint keresztyén üdvtörténetet meg kell jelenítenünk. Mert a mi történelmünk keresztyén üdvtörténet, szent, tiszta eszmékért folytatott küzdelem. Mindezt össze kell gyűjtenünk, egy egészbe öntenünk, ki kell adnunk mégpedig annyi nyelven, amelyben magyarok, első, második, harmadik, tizedik generációsok élnek és gondolkodnak. *Mindezt az egyháznak kell kezdeményeznie és levezényelnie.* Ez mind ígéhirdetés. Realizálnunk kell magunknak ezzel kapcsolatban annak a nagy jelentőségét, hogy a keresztyénség napjainkban mindjobban mint egy egész jelenik meg az emberek fejében és szívében, nem pedig egymással küzködve és így széttagozódva mint régen.

A teológiai oktatásunkat is át kell formálnunk olyan értelemben, hogy az lelkészeinket ezekre a gyakorlati feladatokra is előkészítse. Nézetem szerint ez a feladat elkerülhetetlen. Ezt nem másoktól kell tanulnunk, hanem magunkból kell létrehozunk, mert a számunkra jelenik az meg személyesen és mint egyház és nemzet számára egzisztenciális kötelező erővel. Nem másoktól kell ezt tanulnunk, hanem másoknak kell ezt tőlünk megtanulniuk.

Mindezt azonban nem kizárólag a magyarság számára illetve annak érdekében gondolom. Meggyőződésem, hogy az egész mai emberiségre különösen is érvényes Pál apostol szava 'A teremtett világ sóvárogva várja az Isten fiainak a megjelenését' (Róma 8:9). Ezek mi vagyunk. Ez a mi feladatunk. E szavak hozzánk szólnak, minket serkentenek akcióra. Ma.

Az emberiség mai szellemi krízise, amely nagyobb mint a gazdasági krízis, csak akkor oldható fel s csak akkor válhat az egész emberiség javára, lelki ujjászületésére egy új reformációban, ha visszanyúlunk a keresztyénségnek a János evangéliuma első része első verseiben megadott egyetemes emberi és *egyben* teológiai alapjaihoz, ha megértjük, hogy ilymódon meg tudunk szólítani minden embert a földgömbön, ha nem teljesen elvakult és gyűlölettel telt mások iránt. Ha pedig erre nem leszünk képesek, akkor elnyel bennünket a színtelen neutralitás déibábkergetéséből előálló agresszív nihilizmus tömegvallása, amely az iszlám még agresszívebb tömegvallásával Európát aláássa, szétbomlasztja és szellemi kőkorszakba dönti. Az emberiség szellemi jövője pedig Európán fordul meg, amely organikusan kifejlődött társadalmi és kulturális nemzeti egységeknek a természetes összjátéka. Nekünk magyar református keresztyéneknek feladatunk van az egész emberiség felé a magunk szenvedéssel teli sorsa mélységeiben megtisztult, abban összegyűjtött erővel és köteleességtudattal és azzal a bölcseséggel, amit összegyűjtöttünk azáltal, hogy Európa közepén élve minden népet igyekeznünk megérteni és meg is tudunk érteni, míg megbűnhödtük 'már a multat s jövődöt', nem csak a magunkét, hanem másokét is. Jézus

Krisztus missziói parancsa minden emberre érvényes. Ránk, akik az Ő nevét viseljük, mindenek előtt. Ravasz László – aki a mi Lelkigondozó Szolgálatunk jogelődjét útnak indította - egyik utolsó püspöki jelentése szavai szerint: ”nekünk magyaroknak Kelet és Nyugat határán egy útunk van: Fölfelé!”

Ez a jövőnk útja, ez az emberiség jövőjének az útja, amely elkezdődött 2013 évvel ezelőtt – ezért számoljuk éveinket Krisztus születésétől - de amelyet az Atya elkezdett ’kezdetben’ és végbevisz a Mennyei Jeruzsálemig. Ebben a mi feladatunk csak az Ő örök Ígétének, azaz teremtő gondolatának a hirdetése szóval, tettel, szervezői munkával, politikai kiállással az élet minden területén, a mindennapok szürke munkájában, amin azonban a valóságban minden megfordul. Ezt jelenti a Soli Deo Gloria mindent átfogó gondolata. Ez az igazi univerzalitás, amely túlmutat minden ‘globalitáson’ s betölti a Mindenséget Isten dicsőségére

Erre a munkára hív el bennünket az Úr, az Egyház Ura ma és holnap és holnapután. Mi más lehet erre a válaszuk, mint ’Szólj Uram, hallja a te szolgád’.

Csákvár, 2013. július 20.

Tóth Miklós